

Går videre med test for å autorisere psykologer, tross varsku

Matt Oxman
Journalist

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å tilby egnethetsprøver som alternativ til prøveperiode for psykologer utdannet i andre EU/EØS-land som søker norsk autorisasjon. Uforståelig, sier Norman Anderssen ved psykologisk fakultet, UiB.

KJØRER PÅ: Departementet til Helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å opprette tilbud om egnethetsprøver til helsepersonell utdannet i andre EU/EØS-land. Psykolog er et prioritert yrke i oppdraget.

Foto: Thomas Fure/NTB

Midt i det nye 76 sider lange tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet er det en setning som er forespeilet stor betydning for psykologprofesjonen i Norge: et oppdrag om å opprette tilbud om egnethetsprøver for helsepersonell utdannet i andre EU/EØS-land som søker norsk autorisasjon.

Bakgrunnen for oppdraget er krav i EØS-avtalen. Prøvene skal tilbys som utlikningstiltak for helsefagarbeidere utdannet i andre EU/EØS-land når de søker norsk autorisasjon. En test skal være alternativ til prøveperiode.

Psykolog er et prioritert yrke for opprettelse av egnethetsprøver for helsemyndighetene, basert på et relativt høyt antall søkere. Prøven skal tilpasses avvikene til den enkelte søker – i motsetning til én standardisert prøve – noe som vil koste økonomiske og faglige ressurser.

I 2024 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å legge til rette for egnethetsprøver, noe Psykologtidsskriftet omtalte i en tidligere sak.

Da advarte profesjonsutdanningene mot egnethetsprøve for psykologer. En slik prøve ville være en snarvei med risiko for pasienters sikkerhet og yrkets omdømme, skrev de i et brev til Helsedirektoratet.

Per i dag må nesten alle psykologer utdannet i utlandet søke lisens og gjennomgå en prøveperiode før de kan få autorisasjon og praktisere selvstendig i Norge.

Av 173 søkere som fikk innvilget autorisasjon i 2024, ble seks direkte autorisert. Resten måtte gjennomgå prøveperiode med lisens.

Advarsel står

Norman Anderssen, dekan ved Det psykologiske fakultet ved Universitetet i Bergen, står fast ved advarselen fra profesjonsutdanningene. Han stiller seg undrende til å gå videre med å utvikle egnethetsprøver for psykologer.

FARESIGNAL: Norman Anderssen, dekan ved Det psykologiske fakultet ved Universitetet i Bergen, advarer stadig mot egnethetsprøver for å autorisere utenlandskutdannede psykologer.

Foto: Eivind Senneset/UiB

Anderssen sier dagens ordning med lisensperiode kan forbedres, men fungerer godt, og at en egnethetsprøve neppe vil kunne være valid og fungere.

– Jeg forstår ikke hvorfor myndighetene ikke adresserer det testfaglige innspillet fra psykologutdanningene.

Hvis noen skulle vite om det var mulig med en valid egnethetsprøve, ville det nettopp være forskningsmiljøene tilknyttet psykologutdanningene, som arbeider med validering av tester, legger han til.

Videre viser Anderssen til at EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv åpner for unntak fra regelen om å tilby valg mellom prøveperiode og egnethetstest.

– Jeg har inntrykk av at muligheten for å gjøre unntak ikke er utforsket ordentlig.

HOD utelukker ikke unntak

Statssekretær Usman Ahmad Mushtaq (Ap) skriver i en e-post at Psykologforeningen i møte med Helse- og omsorgsdepartementet har argumentert for unntak for psykologer fra regelen om valgfrihet.

Helse- og omsorgsdepartementet vil nærmere vurdere muligheten for unntak i lys av foreningens innspill, skriver Mushtaq.

Foreningen ved generalsekretær Ole Tunold ønsket ikke å uttale seg til denne saken.

Skepsis fra Helsetilsynet

Sjur Lehmann, direktør for Helsetilsynet, møter oppdraget til Helsedirektoratet med skepsis.

Lehmann skriver i en e-post:

«Vi ser jevnlig saker som gjelder manglende rolleforståelse og kjennskap til forventede rammer og opptreden som helsepersonell. Dette er noe som utvikles og observeres over tid i helseutdanninger og opplæringsstillinger, og ikke lett lar seg evaluere i en avgrenset prøve.»